

Ansökan om dispens från BAT-AEL, BillerudKorsnäs Skog & Industri Aktiebolag

Beslut

Miljöprövningsdelegationen ger med stöd av 1 kap 16 § industriutsläppsförordningen (2013:250) BillerudKorsnäs Skog & Industri AB dispens från begränsningsvärde avseende stoft i BAT-slutsats 23, avseende BAT-slutsatser för *Produktion av massa, papper och kartong*. Miljöprövningsdelegationen beslutar att följande begränsningsvärde istället ska gälla.

- Totalt utsläpp av stoft från verksamhetens två sodapannor får inte överstiga 0,4 kg stoft/ADt* som årsmedelvärde.

* = *Air Dry tonne*.

Beslutet gäller till och med det att det beslutas om nya BAT-slutsatser.

Om nytt tillstånd enligt miljöbalken beslutas inom denna period upphör dispensen istället när det nya tillståndet vunnit laga kraft.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Vid bolagets anläggning i Gävle finns för närvarande två sodapannor. För dessa gäller BAT-slutsats nr 23 om utsläpp av stoft från en sodapanna i BAT-slutsatserna för massa- och pappersindustri som publicerades i september 2014. För att kunna hantera pannorna som en teknisk enhet som tillsammans uppfyller BAT-slutsatserna har bolaget yrkat dispens från BAT-slutsatsen med följande alternativvärde: "Totalt utsläpp av stoft från verksamhetens två sodapannor får inte överstiga 0,4 kg stoft/ADt som årsmedelvärde".

Ärendets handläggning

Ansökan om dispens kom in till miljöprövningsdelegationen den 19 december 2016. Ansökan har remitterats till Länsstyrelsen i Gävleborgs län som är tillsynsmyndighet för anläggningen. Sökanden har fått tillfälle att bemöta länsstyrelsens yttrande.

Ansökan

I BAT-slutsatserna för massa- och pappersindustrin som publicerades i september 2014 finns i BAT-23 utsläppsgränser (BAT-AEL) för utsläpp av stoft från sodapanna. Dessa är angivna som årsmedelvärde både som halt (mg/Nm^3) och specifik mängd (kg/ton kokad massa) och verksamhetsutövaren har att välja räknebas vid uppföljning av att BAT efterlevs. I BAT-slutsats 23 anges att BAT-AEL för sodapannor med elfilter som närmar sig slutet av sin livslängd är $0,4 \text{ kg stoft}/\text{ton}$ massa eller $50 \text{ mg stoft}/\text{Nm}^3$.

Det är viktigt att kunna hantera sodapannorna som en teknisk enhet för att undvika risk för att tvingas göra miljömässiga suboptimeringar. För att göra detta är det en fördel att kunna följa upp efterlevnad av BAT-AEL som specifikt utsläpp per ton massa.

Det finns två sodapannor vid Gävle bruk, sodapanna 4 och sodapanna 5. Sodapanna 4 byggdes 1968 medan sodapanna 5 byggdes i slutet av 80-talet. Pannorna är samlokaliserade på fabriksområdet och driftmässigt ses de idag som integrerade processdelar med gemensamt kontrollrum m.m. Rökgaserna avleds dock i separata skorstenar.

Sodapannorna är idag en kapacitetsmässig trång sektor i anläggningen och att hantera sodapannorna som en teknisk enhet är en förutsättning för att kunna driva verksamheten på ett produktions- miljö- och energimässigt optimalt sätt.

Sodapannornas placering på området är sådan att rökgaserna från pannornas skorstenar blandas och belastar samma nedfallsområde. Ur ett recipientperspektiv går det inte att särskilja utsläppen från de två pannorna och därför bör de miljömässigt ses som en enhet.

Lokala miljöförhållanden

Närmaste bebyggelse ligger omkring 1 km från aktuell utsläppskälla och består av villabebyggelse och flerbostadshus.

Det har utförts en studie 2006 som visade att den totala stoftbelastningen uppgick till $27 - 39 \mu\text{g}/\text{m}^3$ som dygnsmedelvärde för de 36 dygn som högst stoftbelastning uppmättes.

Fram till 2009 utfördes det vid verksamheten även egna mätningar av stoft vid en mätstation belägen ca 1 km från fabriken. Dessa visar på årsmedelvärden på ca $2 - 4 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Mätningarna visar tydligt årstidsberoende med dubbelt så höga halter vintertid vilket tyder på att det är uppvärmning av bostäder som är den dimensionerande belastningen för stoftutsläpp i närområdet.

Här kan även noteras att det 2012 skedde en processmässig förändring på fabriksområdet genom att äldre bark- och oljeeldat kraftvärmeverk med totala utsläpp av stoft på omkring 40 ton/år ersattes med ett nytt biobränsleeldat kraftverk med stoftutsläpp på omkring 0,2 ton/år.

Tekniska egenskaper och kostnader

Utsläppen från den nyare sodapanna 5 ligger i stort sett konstant på en nivå inom BAT-AEL för stoft medan utsläppen från den äldre pannan sodapanna 4 ligger över utsläppsnivån på pannan 5 och även ofta över gränsen i BAT-AEL.

För närvarande planeras åtgärder för att sänka utsläppen av stoft från sodapanna 4. Dessa består i en investering på 14 Mkr för att uppgradera pannans elfilter för att säkerställa en stabil drift och därmed kunna undvika stora variationer i stoftutsläpp. Dock är det osäkert om dessa åtgärder kommer att vara tillräckliga för att sodapanna ska uppfylla kraven i BAT-AEL avseende stoftutsläpp.

Utredning har gjorts av vilka ytterligare åtgärder som skulle behövas för att sodapanna 4 ska innehålla BAT-AEL för stoft. En möjlighet är en investering på 35 Mkr i en ny economizer vilket bedöms sänka utsläppen nog för att innehålla BAT-AEL. För att med säkerhet kunna innehålla BAT-AEL för stoft krävs dock en installation av ett helt nytt elfilter. Vid en utredning år 2000 uppskattades kostnaden för detta till omkring 100 Mkr i dåtidens penningvärde motsvarande ca 150 Mkr i dagens penningvärde.

Miljöpåverkan

Med stöd av undersökningar som gjorts vid andra pappersbruk med jämförbara sodapannor drar bolaget slutsatsen att sannolikheten är låg för att deras utsläpp av stoft gör att miljö kvalitetsnormen för utsläpp av partiklar till luft riskerar att överskridas.

Bedömning av miljönytta mot kostnad

Utifrån ovanstående gör bolaget bedömningen att det med beaktande av lokala miljöförhållanden och tekniska egenskaper skulle medföra oproportionerligt höga kostnader jämfört med miljönytta att genomföra de åtgärder som krävs för att uppfylla BAT-AEL avseende utsläpp av stoft från sodapanna 4 (ny economizer eller helt nytt elfilter).

Koppling till övriga villkor för utsläpp till luft

Att kunna se de två sodapannorna som en teknisk enhet möjliggör också en samordning mellan BAT-AEL och de begränsningsvärden för specifika utsläpp i form av mängd förorening per ton producerad massa från sodapannorna som meddelats av Koncessionsnämnden för miljöskydd och Mark- och miljödomstol. Som kan ses i sammanställningen nedan är dessa formulerade så att utsläppen från båda sodapannorna ingår i framräknandet av de totala specifika utsläppen.

- Årsgränsvärde för utsläpp av NO_x är 800 ton/år som summa från sodapannorna.
- Månadsriktvärde för utsläpp av NO_x får inte överskrida 1,2 kg/ton massa som summa från sodapannorna.
- Årsgränsvärde för totala utsläpp av processvavel från anläggningen (sodapannor, mesaugnar, gasförbränning samt diffusa källor) är 0,6 kg/ton massa.
- Månadsriktvärde för utsläpp av processvavel från sodapannor, mesaugnar och gasförbränning är 0,4 kg/ton massa.

För stoft finns det för närvarande inte något villkor som relaterar till mängd producerad massa men bolagets bedömning är att det driftmässigt är en stor fördel att kunna hantera uppfyllandet av BAT 23 som totalt utsläpp per ton massa från sodapanna 4 och 5.

För utsläpp av svavel och kväveoxider enligt BAT-slutsats 21-22 föreligger motsvarande behov av att samordningsskäl med övriga begränsningsvärden kunna se pannorna som en processteknisk enhet. Dock föreligger inte motsvarande problematik för uppfyllande av krav i BAT-slutsatserna för någon enskild panna och bolaget kommer därför inte att ansöka om dispens för att redovisa även dessa parametrar som medelvärde för de två sodapannorna.

Yttranden

Länsstyrelsen i Gävleborgs län

Beviljande av dispens

Länsstyrelsen har inget att erinra mot att den sökta dispensen beviljas.

Länsstyrelsen anser vidare att enligt vad som anges i ansökan uppfylls kraven enligt 1 kap 16 § industriutsläppsförordningen att det med hänsyn till var anläggningen ligger geografiskt, anläggningens tekniska egenskaper och de lokala

miljöförhållandena skulle medföra oproportionerligt höga kostnader jämfört med miljönyttan av att följa begränsningsvärdet.

Övriga synpunkter

Länsstyrelsen har inte funnit någon vägledning eller lagtext i industriutsläppsförordningen som anger att sammanläggning av två pannor kan tillämpas. I 36 § förordning (2013:252) om stora förbränningsanläggningar och i 80 § förordning (2013:253) om förbränning av avfall anges dock att två eller flera förbränningsanläggningar under vissa omständigheter kan betraktas som en förbränningsanläggning.

Länsstyrelsen vill även lyfta fram att gällande tillståndsbeslut för stoft från sodapanna 4 är 350 mg/Nm³ och för sodapanna 5 100 mg/Nm³. En tillämpning av BAT-AEL av 0,4 ton stoft/ton ADt (motsvarar 50 mg/Nm³) skulle innebära en väsentlig förbättring.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

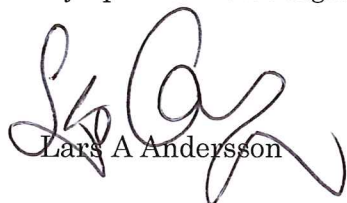
I ärendet är klarlagt att sodapanna 5 klarar dagens krav enligt BAT-AEL med god marginal. Sodapanna 4 klarar dock inte alltid kraven. I verksamhetens tillstånd behandlas pannorna som en enhet och villkor är satta för båda pannornas utsläpp i övrigt. Pannorna drivs som en enhet även om rökgaserna avgår i skilda skorstenar. Det stoft som emitteras nedfaller inom samma område. BAT-AEL slutsatserna tar dock avstamp från det som släpps ut från respektive sodapanna. Anledningen till detta är givetvis att man inte med stöd av en nyare panna som klarar kraven bättre automatiskt ska kunna hålla en äldre panna med större utsläpp i drift längre. För detta krävs i så fall dispens.

För att dispens ska kunna beviljas krävs att kostnaden för att vidta åtgärder för att innehålla slutsatsen övergår miljönyttan. Miljöprövningsdelegationen godtar det bolaget uppgivit om kostnaden för att uppnå detta samt noterar särskilt att bolaget anger att det för närvarande planerar åtgärder för att sänka utsläppen av stoft från sodapanna 4. Miljöprövningsdelegationen tolkar detta som att bolaget inom en snar framtid avser att investera i reningen från sodapanna 4 så att den på egen hand kan uppfylla kraven. Att i det läget kräva fullt efterföljande av BAT-AEL när båda pannorna sedda tillsammans kan innehålla slutsatserna är inte ekonomiskt rimligt sett i relation till miljönyttan. Mot den bakgrunden ska sökt dispens beviljas.

Hur man överklagar m m

Detta beslut kan överklagas, se bilaga 1.

Beslutet har fattats av ordförande Lars A Andersson och miljösekreterare Johan Hjerpe efter föredragning av miljöhandläggare Erik Sundqvist.

Lars A Andersson

Johan Hjerpe

Bilagor:

Hur man överklagar till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt

Kopia till:

Länsstyrelsen i Gävleborgs län, gavleborg@lansstyrelsen.se

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Hur man överklagar hos Mark- och miljödomstolen

Den som vill överklaga ska skriva till Mark- och miljödomstolen. Överklagandet ska dock **skickas eller lämnas till Länsstyrelsen**. Postadressen är Länsstyrelsen, 791 84 FALUN. Besöksadressen är Åsgatan 38 i Falun.

Överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet**. Annars kan överklagandet inte prövas.

Överklagandet ska innehålla

- * vilket beslut som överklagas, till exempel genom att ange ärendets diarie-nummer (dnr),
- * varför klaganden anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt,
- * hur klaganden vill att beslutet ska ändras.

Klaganden ska även ange

- * namn, adress och telefonnummer.

Överklagandet ska vara undertecknat av klaganden. Om ombud anlitas kan i stället ombudet underteckna skrivelsen. I så fall ska fullmakt för ombudet sändas med.

Handlingar eller annat som klaganden anser stöder överklagandet bör sändas med.

Överklagandet prövas av Mark- och miljödomstolen. Om Länsstyrelsen inte ändrar sitt beslut som klaganden begär och överklagandet kommit in i rätt tid kommer det att sändas över till Mark- och miljödomstolen.

Ytterligare upplysningar kan lämnas av Länsstyrelsen, telefon 010-225 00 00.